

Brussel, 3 oktober 2022
(OR. en)

12990/22

SOC 531
EMPL 364
ECOFIN 939
EDUC 331

NOTA I/A-PUNT

van:	het Comité voor de werkgelegenheid
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)/de Raad
Betreft:	kernboodschappen van het Comité voor de werkgelegenheid op basis van het jaarlijks prestatieverslag werkgelegenheid en de werkgelegenheidsprestatiemonitor - Goedkeuring

Voor de delegaties gaan hierbij de kernboodschappen van het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO) op basis van het jaarlijks prestatieverslag werkgelegenheid en de werkgelegenheidsprestatiemonitor (EPM), met het oog op de goedkeuring ervan door de Raad op 17 oktober 2022.

Het volledige prestatieverslag werkgelegenheid staat in document 12990/22 ADD 1.

De werkgelegenheidsprestatiemonitor staat in document 12990/22 ADD 2.

Kernuitdagingen op werkgelegenheidsgebied: kernboodschappen van het Comité voor de werkgelegenheid (EMCO) op basis van het jaarlijks prestatieverslag werkgelegenheid en de werkgelegenheidsprestatiemonitor van 2022

1. Het Comité voor de werkgelegenheid heeft, overeenkomstig zijn mandaat krachtens artikel 150 VWEU, voor de Raad een jaarlijkse evaluatie van de werkgelegenheidssituatie in de EU opgesteld. Deze evaluatie is gebaseerd op de werkgelegenheidsprestatiemonitor (EPM¹) van 2022, die is ontwikkeld om de vinger aan de pols te houden bij de voortgang in de richting van de doelstellingen, alsook om, voor de EU als geheel en voor elke lidstaat afzonderlijk, de kernuitdagingen op werkgelegenheidsgebied en goede arbeidsmarkresultaten in kaart te brengen.
2. De EPM 2022 bevat voor het eerst de kerndoelen van de EU voor 2030 inzake werkgelegenheid en volwasseneneducatie die de Europese Commissie in het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten heeft voorgesteld en die door de EU-leiders tijdens de sociale top van Porto in mei 2021 en door de Europese Raad van juni 2021 warm werden ontvangen, alsook de daarmee verband houdende nationale doelstellingen die de lidstaten, na besprekingen met de diensten van de Commissie, hebben vastgesteld en tijdens de Raad Epsco van juni 2022 hebben gepresenteerd. De opname van de doelstellingen voor 2030 en de herziene reeks kernindicatoren van het sociaal scorebord, die in juni 2021 door de Raad Epsco werden goedgekeurd, maakten het noodzakelijk de EPM 2022 op een aantal punten aan te passen².
3. Het EMCO en de Groep indicatoren van het EMCO zullen blijven reflecteren over hun monitoringinstrumenten, overeenkomstig de oproep van de Raad Epsco in maart 2022³ aan het Comité voor de werkgelegenheid en het Comité voor sociale bescherming (SPC) om door te gaan met het ontwikkelen van monitoring en kaders voor benchmarking en het nader onderling afstemmen van de bestaande monitoringinstrumenten.

¹ De EPM is gebaseerd op de bevindingen van het gezamenlijk evaluatiekader. Het gezamenlijk evaluatiekader is een op indicatoren gebaseerd evaluatiesysteem dat gezamenlijk is opgezet door het Comité voor de werkgelegenheid, het Comité voor sociale bescherming en de Commissie. Het omvat zowel algemene als specifieke beleidsgebieden van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en is bedoeld om in één oogopslag de kernuitdagingen en goede arbeidsmarkresultaten op deze gebieden weer te geven en de lidstaten te helpen prioriteiten te stellen.

² Naast het feit dat de kerndoelen en nationale streefcijfers niet meer op 2020 maar op 2030 gericht zijn, is de belangrijkste verandering in de EPM dit jaar de toevoeging van het NEET-percentage van de leeftijdsgroep 15-29 jaar, in overeenstemming met de kernindicatoren van het sociaal scorebord en de versterkte jongerengarantie.

³ Zie Raadsdoc. 6933/22.

4. De belangrijkste bevindingen van de EPM van 2022 staan samengevat in het jaarlijks prestatieverslag werkgelegenheid van 2022. Ze vormen een aanvulling op de conclusies van het multilaterale toezicht van het Comité voor de werkgelegenheid op de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen en andere aanbevelingen van de Raad in het kader van het Europees Semester.
5. Arbeidsmarkten, met name die in sommige lidstaten, werden in 2020 getroffen door de coronapandemie en de maatregelen die nodig waren om de pandemie in te dammen. Desalniettemin werd het effect van de COVID-19-crisis op de arbeidsmarkt afgezwakt door snelle en doortastende beleidsmaatregelen op zowel nationaal als EU-niveau. Uit de bevindingen van de EPM van 2022 blijkt dat het economisch herstel na de COVID-19-crisis in 2021 sterk voelbaar was op de arbeidsmarkt. Zowel het aantal werkzame personen in de EU als het totale aantal gewerkte uren trokken in de loop van dat jaar weer aanzienlijk aan.
6. De arbeidsparticipatie in de EU van mensen tussen 20 en 64 jaar steeg in 2021 weer en lag met 73,1 % boven het niveau van vóór de COVID-19-crisis (71,7 % in 2020 en 72,7 % in 2019). In bijna alle lidstaten is de arbeidsparticipatie (20-64 jaar) in 2021 verbeterd ten opzichte van 2020. Bovendien bereikte of overschreed de arbeidsparticipatie in 2021 in 16 van de 27 EU-lidstaten het in 2019 geregistreerde niveau van vóór de pandemie.
7. Na een daling van 0,9 procentpunt (op jaarbasis) in 2020 steeg de participatiegraad in de EU-27 voor de leeftijdsgroep 15-64 jaar van 72,3 % in 2020 naar 73,6 % in 2021, voornamelijk onder invloed van de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen en van de leeftijdsgroep van 55-64 jaar. Niettemin bleef de participatiegraad van vrouwen (15-64 jaar) bijna 10 procentpunten lager dan die van mannen in dezelfde leeftijdsgroep.
8. Het werkloosheidspercentage (voor mensen van 15-74 jaar) is in 2021 in de EU met 0,2 procentpunt gedaald tot 7 %. Bovendien is het werkloosheidspercentage in de EU voor de leeftijdsgroep van 15-24 jaar in 2021 met 1 procentpunt gedaald tot 16,6 % (dat is echter nog wel 1 procentpunt hoger dan in 2019). De COVID-19-crisis heeft relatief meer gevolgen gehad voor jongeren, ook omdat zij oververtegenwoordigd zijn in tijdelijke banen, waar de crisis extra hard toesloeg. Het percentage jongeren tussen 15 en 29 jaar dat geen werk heeft en geen onderwijs of opleiding volgt (NEET) daalde in 2021 in de EU met 0,9 procentpunt tot 13,1 %, tegenover 14 % in 2020 en 12,9 % in 2019.

9. In de in juli gepubliceerde tussentijdse economische zomerprognose 2022 van de Commissie wordt ervan uitgegaan dat het reële bbp in de EU in 2022 met 2,7 % en in 2023 met 1,5 % zal groeien. Dit is minder dan werd verwacht in de in mei gepubliceerde voorjaarsprognose voor 2022, waarbij de risico's voor de economische activiteit en de inflatie in grote mate afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de oorlog in Oekraïne en met name de gevolgen ervan voor de gaslevering aan Europa. Volgens de voorjaarsprognose zal de werkgelegenheid in de EU dit jaar met 1,2 % en in 2023 met 0,7 % groeien, terwijl de werkloosheidscijfers in de EU naar verwachting verder zullen dalen naar 6,7 % dit jaar en 6,5 % in 2023. De werkgelegenheidscijfers in het eerste kwartaal van 2022 zijn zeer positief, maar weerspiegelen niet (volledig) de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Bovendien zullen mensen die de oorlog ontvluchten en naar de EU komen, naar verwachting slechts geleidelijk de arbeidsmarkt betreden en zullen de tastbare effecten daarvan pas volgend jaar zichtbaar worden.
10. Op 4 maart 2021 heeft de Europese Commissie haar mededeling over het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten bekendgemaakt. Daarin beschrijft zij concrete maatregelen die de lidstaten en de EU in overeenstemming met hun respectieve bevoegdheden tezamen moeten nemen om de beginselen van de pijler verder uit te voeren. In het actieplan worden onder meer drie EU-kerndoelen op het gebied van werkgelegenheid, volwasseneneducatie en armoedebestrijding voorgesteld, die tussen nu en eind 2030 moeten worden verwezenlijkt: ten minste 78 % van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar moet uiterlijk in 2030 een baan hebben; ten minste 60 % van alle volwassenen (tussen 25 en 64 jaar) moet jaarlijks aan een opleiding deelnemen; het aantal mensen dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd, moet in vergelijking met 2019 met ten minste 15 miljoen worden verminderd.
11. De Europese Commissie roept de lidstaten ook op hun eigen nationale doelstellingen op het gebied van werkgelegenheid, volwasseneneducatie en armoedebestrijding te definiëren teneinde hun beleidsstrategieën vorm te kunnen geven en daarbij ook een bijdrage te leveren aan dit gemeenschappelijke streven. Voor de maand juni 2022 hadden alle lidstaten nationale streefcijfers vastgesteld en ingediend bij de Commissie, na bilaterale besprekingen met de diensten van de Commissie en twee multilaterale besprekingen in het EMCO-SPC in de voorgaande maanden. Deze nationale streefcijfers zijn tijdens de vergadering in juni 2022 gepresenteerd en besproken door de Epsco-ministers.

12. De door de lidstaten voorgestelde nationale streefcijfers voor arbeidsparticipatie vertonen over het algemeen een zeer hoog ambitieniveau. De meeste lidstaten hebben streefcijfers vastgesteld op of boven het EU-kerndoel van 78 % vóór 2030 en, op basis van de ingediende streefcijfers, is het bereiken van het EU-kerndoel inzake werkgelegenheid voor 2030 haalbaar (het gewogen gemiddelde van de nationale streefcijfers bedraagt 78,5 %). Gemiddeld hebben de lidstaten met een lage arbeidsparticipatiegraad als uitgangspositie ambitieuzere doelstellingen vastgesteld, hetgeen belangrijk is voor het bevorderen van opwaartse convergentie in het komende decennium. De arbeidsparticipatie was in 2021 in acht lidstaten al hoger dan het EU-kerndoel van 78 %.
13. De meeste lidstaten tonen een hoog ambitieniveau ten aanzien van hun nationale streefcijfers wat betreft het verhogen van de deelname aan volwasseneneducatie, rekening houdend met de uitdagingen en kansen die voortvloeien uit de groene en de digitale transitie. Dit is met name het geval voor veel landen met een lagere uitgangspositie, wat de opwaartse convergentie in de Unie ten goede komt. Belangrijk te vermelden is dat de meest recente indicatorwaarden over de deelname van volwassenen aan leeractiviteiten in de afgelopen 12 maanden afkomstig zijn uit 2016, van een speciale enquête volwasseneneducatie. Nadat in 2022 is overgestapt op de EU-arbeidskrachtenenquête als nieuwe gegevensbron, zullen de nieuwe waarden in 2023 beschikbaar zijn. Om die reden hebben sommige lidstaten gekozen voor een voorzichtige benadering bij het vaststellen van hun nationale streefcijfers. Na samenvoeging van de ingediende nationale streefcijfers (op grond van bevolkingsgewichten) is er een relatief kleine daling van ongeveer 2,4 procentpunten te zien ten opzichte van de EU-ambitie voor 2030 (57,6 % tegenover 60 %).

14. Wat de thematische prioriteiten voor de lidstaten betreft, wordt in de EPM 2022 op een aantal belangrijke uitdagingen op het gebied van werkgelegenheid gewezen. Op het gebied van vaardigheden en een leven lang leren houden deze uitdagingen vooral verband met discrepanties tussen de gevraagde en aangeboden vaardigheden en een lage deelname aan opleidingen. Wat de onderwijs- en opleidingsstelsels betreft, vormen de afhankelijkheid van de onderwijsresultaten van de sociaal-economische achtergrond en het lage niveau van basisvaardigheden de grootste problemen. Op het gebied van arbeidsmarktparticipatie zijn er ook uitdagingen geconstateerd, onder meer voor specifieke groepen. Sommige landen lopen tegen problemen aan met de werking van werkloosheidsuitkeringen en/of het effect van belasting- en uitkeringsstelsels op de arbeidsmarktparticipatie (bijvoorbeeld lagelonen vallen, werkloosheidsvallen). Op het gebied van gendergelijkheid is een belangrijk punt van zorg de hardnekkige arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen, terwijl wat het evenwicht tussen werk en privéleven betreft de beschikbaarheid en het gebruik van zorgfaciliteiten en het effect van ouderschap op de arbeidsmarktparticipatie essentiële zaken zijn. De segmentering van de arbeidsmarkt blijft ook een punt van zorg voor sommige lidstaten, terwijl zich op het gebied van actief arbeidsmarktbeleid (AAMB) en de werking van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening (ODA's) weer andere uitdagingen voordoen.
15. In de analyse worden ook gemeenschappelijke "in het oog te houden ontwikkelingen" en "recente positieve ontwikkelingen" in de EU in kaart gebracht. De EPM wijst met name op een aantal positieve ontwikkelingen voor de periode 2020-2021: een toename van de totale werkgelegenheid in 18 lidstaten; een stijging van de arbeidsparticipatie van 20-64-jarigen in 21 landen; een toename van het aandeel volwassenen met een gemiddeld of hoog opleidingsniveau in 17 lidstaten; een toename van het aantal mensen dat het tertiair onderwijs of gelijkwaardig heeft afgerond in 13 lidstaten; een toename van de deelname aan een leven lang leren (percentage volwassenen van 25-64 jaar dat de afgelopen 4 weken onderwijs of opleiding heeft gevolgd) in 22 landen. Sommige van deze jaarlijkse trends zijn ook terug te zien in de analyse van de ontwikkelingen op langere termijn over een periode van drie jaar.
16. De EPM wijst echter ook op een aantal negatieve trends voor de periode 2020-2021: een toename van inactiviteit en deeltijdwerk als gevolg van persoonlijke en gezinstaken in 13 lidstaten; een toename van het armoederisicopcentage van werklozen in 11 lidstaten en een stijging van het NEET-percentages voor jongeren van 15-24 jaar in 11 landen.

17. Het Comité voor de werkgelegenheid herinnert eraan dat in zijn horizontaal advies over de cyclus 2022 van het Europees Semester voor de Raad Epsco van juni 2022 is opgemerkt dat de bekendmaking van het voorjaarspakket 2022, dat op 23 mei door de Commissie is aangenomen, een welkome terugkeer naar een alomvattend Europees Semester vormt, met inbegrip van landenverslagen en niet-fiscale landspecifieke aanbevelingen (LSA's) aan de lidstaten. Het aantal LSA's op de gebieden die onder de bevoegdheid van de Raad Epsco vallen, is echter beperkter dan in eerdere Semestercycli. Zo zijn er minder aanbevelingen over de uitdagingen op het gebied van werkgelegenheid. Het Comité voor de werkgelegenheid erkent dat dit het integrale karakter weerspiegelt van de herstel- en veerkrachtplannen die zijn opgesteld in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF).
18. Op het gebied van werkgelegenheid bevatte het voorjaarspakket zeven LSA's over onderwijs en vaardigheden, die van bijzonder belang zijn om vaardigheidstekorten en het niet op elkaar aansluiten van vraag en aanbod van vaardigheden aan te pakken en inclusieve en duurzame groei in de periode na COVID te waarborgen, mede gezien de noodzaak van "eerlijke" groene en digitale transitie. Er werd ook aandacht besteed aan eerlijke belastingen (vijf LSA's), die een inclusiever en duurzamer groeimodel kunnen ondersteunen en arbeidsontmoedigende factoren kunnen verminderen, evenals aan integratie en participatie op de arbeidsmarkt, onder meer door gendergelijkheid te bevorderen (drie LSA's) en de integratie van de meest kwetsbare groepen voort te zetten (drie LSA's), alsook aan het aanpakken van arbeidsmarktsegmentatie (twee LSA's). Er werden ook twee LSA's voorgesteld om de effectieve sociale dialoog te verbeteren door de sociale partners actiever bij de beleidsvorming te betrekken, terwijl er geen specifieke aanbevelingen werden gedaan over werkgelegenheid voor jongeren of lonen en loonvorming voor jongeren. Bovendien bevatte het voorjaarspakket horizontale verwijzingen naar de noodzaak om aan de onmiddellijke behoeften van mensen die Oekraïne ontvluchten tegemoet te komen, in de vorm van een vermelding van de richtlijn tijdelijke bescherming die in maart 2022 in werking is getreden. De Raad Epsco heeft in juni 2022 zijn goedkeuring gehecht aan de sociale en werkgelegenheidsaspecten van de LSA's. De LSA's voor 2022 zijn in juli 2022 door de Raad aangenomen.
19. Uit de recente multilaterale toezichtwerkzaamheden van het EMCO blijkt dat de lidstaten hervormingen hebben doorgevoerd op alle beleidsterreinen die door de EPM als prioriteitsgebieden zijn aangemerkt, maar dat er nog uitdagingen blijven bestaan, zoals ook wordt benadrukt in de LSA's van 2022.

20. De lidstaten hebben maatregelen genomen of zijn voornemens dat te doen om het bij- en omscholingsbeleid aan te scherpen, digitale opleidingen te versterken, de steun voor kansarme en kwetsbare groepen uit te breiden en de publieke arbeidsbureaus meer personeel te geven. Er moeten geschikte nieuwe uitvoeringsmodellen voor actief arbeidsmarktbeleid (AAMB) worden ontwikkeld, ook met het oog op een geïntegreerde ondersteuning van degenen die het verst van de arbeidsmarkt af staan. Evenzo blijft het bereiken van bepaalde groepen (waaronder laaggeschoolden, vrouwen, jongeren en oudere werknemers) in veel lidstaten een uitdaging. Om de beleidsvorming beter te onderbouwen, moeten veel lidstaten ook hun toezichts- en evaluatiesystemen voor actief arbeidsmarktbeleid versterken.
21. De crisis heeft de belangrijkste trends wat betreft de segmentatie op de arbeidsmarkt, waar kansarme groepen vaak als eerste door worden geraakt, niet ingrijpend veranderd. Tijdelijke werknemers verloren op het hoogtepunt van de crisis het vaakst hun baan omdat zij minder beschermd waren tegen economische schokken. In veel lidstaten is het aandeel onvrijwillige tijdelijke werknemers hoog (ondanks dalingen als gevolg van de crisis) en worden tijdelijke of niet-standaardcontracten nog steeds maar in zeer beperkte mate omgezet in vaste contracten, wat wijst op structurele belemmeringen die vlotte arbeidsmarkttransities in de weg staan. Het aantal afhankelijke zelfstandigen is in verschillende landen nog steeds hoog en vereist specifieke aandacht. Doeltreffende wetgeving op het gebied van arbeidsbescherming blijft van cruciaal belang om verschillen in regelgeving tussen standaard- en atypische arbeid te voorkomen of te verkleinen en segmentatie aan te pakken. Dit is ook van belang voor nieuwe vormen van werk, zoals platformwerk, waarbij aangepaste regelgeving van belang is om fatsoenlijke arbeidsomstandigheden te waarborgen.
22. Wat de belasting op arbeid betreft, hebben de lidstaten tijdens de crisis de belasting op arbeid en de prikkels aangepast om de arbeidsmarktparticipatie van kwetsbare groepen te verhogen. De belastingdruk op arbeid is in sommige lidstaten sterk verminderd, met name voor lage en middeninkomens, soms door ingrijpende hervormingen van de belastingstelsels. Sommige lidstaten hebben ook verslag uitgebracht over de vooruitgang die werd geboekt om arbeidsontmoedigende factoren voor tweede verdieners die inherent waren aan hun belasting- en uitkeringsstelsels te verminderen.

23. Nu er sprake is van herstel na de pandemie worden de Europese arbeidsmarkten, ondanks de negatieve economische vooruitzichten in verband met de oorlog in Oekraïne, geconfronteerd met toenemende arbeidstekorten en met het feit dat vraag en aanbod van vaardigheden steeds minder op elkaar aansluiten. Als reactie hierop hebben de lidstaten hun inspanningen opgevoerd om de ontwikkeling van vaardigheden op de verschillende niveaus van de onderwijs- en opleidingsstelsels te bevorderen, met bijzondere aandacht voor digitale vaardigheden. Veel lidstaten hebben brede hervormingen op het vlak van beroepsonderwijs en -opleiding goedgekeurd of zijn daarmee bezig, onder meer met het oog op de integratie van beroepsonderwijs en -opleiding in een uitgebreider systeem voor volwasseneneducatie dat is afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er maatregelen genomen om beroepsonderwijs en -opleiding flexibeler te maken, bijvoorbeeld door ze meer modulair te maken.
24. Een lage deelname aan volwasseneneducatie en -opleiding vereist, gezien het EU-streefcijfer voor 2030, hernieuwde inspanningen. Belemmeringen voor deelname aan onderwijs en opleiding zijn onder meer een gebrek aan motivatie, financiële beperkingen en moeilijkheden om de tijd die aan opleidingen wordt besteed te combineren met werk en privéleven. In alle lidstaten worden hervormingen op dit gebied doorgevoerd, sommige zeer breed opgezet en met een langetermijnvisie. In de meeste landen heeft de investering in digitale infrastructuur in de afgelopen jaren het aanbod van afstandsonderwijs vergroot. In andere gevallen zijn microcredentials of modulaire training ingevoerd. Andere lidstaten maken gebruik van financiële prikkels, ook in de vorm van individuele opleidingsrekeningen, om volwassenen aan te moedigen leermogelijkheden te benutten. Veel lidstaten hebben ook het opleidingsaanbod voor mensen met een baan versterkt, met name voor mensen die worden bedreigd met ontslag.
25. Wat schoolonderwijs betreft, worden, in aansluiting op de maatregelen die al zijn genomen tijdens de COVID-19-pandemie, investeringen gedaan om de digitale infrastructuur en digitale instrumenten te versterken. Er wordt ook voorrang gegeven aan het verbeteren van de steun aan kansarme lerenden en aan het verbeteren van de kwaliteit en inclusiviteit van de onderwijs- en opleidingsstelsels, hoewel er nog meer moet worden gedaan om de structurele hervormingen in het onderwijs volledig uit te voeren. Een aantal lidstaten wordt nog steeds geconfronteerd met aanzienlijke problemen op het gebied van onderwijsresultaten, die de oorzaak zijn van een laag niveau van basisvaardigheden en ongelijkheden.

26. Als reactie op de onevenredige impact van de COVID-19-crisis op jongeren zijn de lidstaten politiek sterk blijven inzetten op de implementatie van de versterkte jongerengarantie. Tegelijkertijd blijven er uitdagingen bestaan. De crisis heeft jonge mensen getekend, vooral de meest kwetsbaren onder hen. Daarom is het zo belangrijk om inactieve en kwetsbare NEET's te bereiken. Men is het erover eens dat een preventieve aanpak belangrijk is om schooluitval en inactiviteit terug te dringen. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan inactieve vrouwen en aan NEET's in afgelegen of plattelandsgebieden en NEET's die te kampen hebben met meerdere sociaal-economische belemmeringen. De kwaliteit van het aanbod van de jongerengarantie is in de meeste landen verbeterd en er zijn goede resultaten geboekt wat betreft hun vermogen om jongeren stabiele werkgelegenheid aan te bieden. In sommige lidstaten blijft het terugkeerpercentage⁴ in de jongerengarantie echter een punt van zorg.
27. Het verhogen van de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen, onder meer door het aantal werkuren te verhogen en de genderkloof op de arbeidsmarkt te dichten, blijft in veel Europese landen een uitdaging. Uit de aanzienlijke impact van ouderschap of zorgtaken op het arbeidsaanbod van vrouwen in de meeste EU-landen blijkt dat de beperkte beschikbaarheid van voorzieningen voor onderwijs en opvang voor jonge kinderen (OOJK) en langdurige zorg een van de belangrijkste obstakels is voor het bereiken van een voor mannen en vrouwen gelijkere arbeidsmarkt. Hoewel er in heel Europa veel meer maatregelen zijn genomen om de participatie en de kwaliteit van onderwijs en opvang voor jonge kinderen (OOJK) te verbeteren, wat ertoe heeft geleid dat de EU gemiddeld genomen de Barcelona-doelstellingen haalt, is de deelname van kinderen onder de 3 jaar aan formele kinderopvang in veel lidstaten nog steeds uiterst laag. Met een vergrijzende bevolking is de toenemende vraag naar langdurige zorg een nieuwe uitdaging die veel verder gaat dan alleen de doelstelling om de arbeidsparticipatie van vrouwen te verhogen.

⁴ "Terugkeer" verwijst in deze context naar het feit dat jongeren meerdere keren in de jongerengarantieregelingen terugkeren.

28. In de evaluatie van het EMCO werd benadrukt hoe belangrijk het is te zorgen dat de sociale dialoog een wezenlijke rol krijgt en meer behelst dan een louter formalistisch proces in termen van raadpleging en betrokkenheid van de sociale partners. In sommige landen moet de versnippering van de organen voor raadplegingen nog steeds nodig tegengegaan worden en moet, bovenal, worden gezorgd voor een adequate vertegenwoordiging van alle sociale partners (en maatschappelijke organisaties).
29. Het EMCO is van mening dat het Europees Semester een doeltreffend coördinatie-instrument blijft ter bevordering van duurzame en inclusieve economische groei, concurrentievermogen, werkgelegenheid, vaardigheden, adequate sociale bescherming en inclusie, met name in het licht van de groene en de digitale transitie en demografische veranderingen, alsook in de nasleep van de COVID-19-pandemie en in de huidige ongekende geopolitieke context als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne.
30. De cyclus van het Europees Semester 2023 moet zich blijven richten op de huidige en toekomstige uitdagingen op de arbeidsmarkt, waaronder uitdagingen in verband met de huidige geopolitieke context en onzekere macro-economische vooruitzichten, en tegelijkertijd de groene en de digitale transitie ondersteunen. Zoals de EPM aangeeft, moeten er, om de kerndoelen voor 2030 te verwezenlijken, structurele uitdagingen worden aangepakt op het gebied van arbeidsmarktparticipatie en actief arbeidsmarktbeleid, onderwijs, vaardigheden en een leven lang leren, de werking van belasting- en uitkeringsstelsels, gendergelijkheid en het evenwicht tussen werk en privéleven, alsook arbeidsmarktsegmentatie.
